

Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

torsdag, 28. oktober 2010

postmottak@kud.dep

Deres ref: 2006/00881 ME/ME3 LPØ:MK

Høringsuttalelse - NRKs tjenester på nye medieplattformer

Vi viser til mottatt høringsbrev sendt fra Kulturdepartementet 23. august d.å. der departementet gir anledning til å komme med synspunkter på Medietilsynets rapport om NRKs tjenester på nye plattformer sett i forhold til vedtektenes definisjon av allmennkringkastingsoppdraget.

Kort om A-pressen

A-pressen er Norges neste største mediekonsern og den ledende eier og driver av lokale medier i Norge. A-pressen eier i dag i underkant av 50 avistitler med et samlet opplag på 440 000 eksemplarer som utgjør ca. 17 % av avisopplaget i Norge. A-pressen har digitale medieposisjoner både lokalt og nasjonalt, i første rekke nettavisene som er knyttet til den enkelte lokalavis og Nettavisen i det nasjonale markedet.

A-pressen eier 50 % av aksjene i Mediehuset TV 2, og er gjennom dette eierskapet den største norske eier av kommersiell tv. De øvrige aksjene i TV 2 er eid av det danske mediekonsernet Egmont.

A-pressen er nest største eier og driver av norske avistrykkerier gjennom det heleide selskapet Nr1 Trykk AS med sju større trykkerier i tillegg til noen mindre virksomheter innen trykk. Vi driver også omfattende trykkerivirksomhet i Russland.

Totalomsetning for konsernet var ca. 4,5 mrd. kr i 2009.

A-pressens ulike medievirksomheter har med andre ord vesentlige konkurranseflater mot NRK både i det nasjonale og lokale mediemarkedet, både på tv og nett.

Bakgrunn for høringen

Medietilsynets rapport gir en samlet oversikt over NRKs digitale satsinger og det foretas en vurdering av disse opp mot allmennkringkastingsoppdraget slik det defineres i NRKs vedtekter. Medietilsynets oppdrag er i følge rapporten å vurdere i hvilken grad NRKs eksisterende tjenester på nye medieplattformer faller inn under vedtektenes §§ 12 til 17. Videre vises det til ESAs behandling av NRKs finansiering i forhold til EØS-avtalens regler om statsstøtte. ESA har påpekt at statsstøtte i dette tilfellet forutsetter at det er etablert en tydelig "offisiell definisjon" av hvilke tjenester som omfattes av allmennkringkastingsoppdraget.

To sentrale spørsmål

Etter vår mening er det to sentrale vurderinger som må gjøres i denne sammenheng:

- 1) Hvorvidt NRKs vedtekter faktisk gir en praktisk avgrensning av allmennkringkastingsoppdraget?
- 2) Og dernest; hvorvidt NRKs eksisterende tjenester kan defineres å være i tråd med vedtektene?

Ettersom Medietilsynets rapport ikke omfatter den første problemstillingen, kan man stille spørsmål ved rapportens praktiske relevans i forhold til evaluering av om den enkelte digitale aktivitet faktisk kan defineres inn under allmennkringkastingsbegrepet eller faller utenfor. Når vedtektene i praksis ikke trekker opp en grense, eller i beste fall har en uklar definisjon med stort tolkningsrom, er det heller ikke mulig å avklare om aktivitetene er innenfor. Hvis det ikke er mulig å se grensen, vet man åpenbart heller ikke når man har krysset den. Alternativt at definisjonene er så vide, at alt kan tolkes innenfor.

På bakgrunn av dette er det heller ikke formålstjenelig å drøfte de konkrete vurderingene Medietilsynet gjør i sin rapport. Tilsynets vurderinger er forståelige og kunne vanskelig endt annerledes på bakgrunn av NRKs eksisterende vedtekter.

Ut i fra det samme resonnement er det heller ikke relevant å drøfte hvilke aktiviteter NRK driver som etter vår mening ligger utenfor vedtektene.

Et av flere eksempler på uklare definisjoner, eller i praksis ingen avgrensning, finner vi i vedtektenes § 13 der det står at NRK skal være tilstede på "alle viktige medieplattformer". Det er liten grunn til å tro at NRK går med planer om å lansere papiraviser, men vedtektene gir altså ingen begrensninger om det skulle være aktuelt. Vi vet jo dessuten at NRK, i samarbeid med ukebladforlag, har tatt programkonsepter over til papirmagasiner. Bladene Puls og Autofil er eksempler på dette.

Utviklingen på medie Brett som Ipad er et annet eksempel: Skal NRK ha mulighet til å lansere en gratis Ipad-utgave med lokale nyheter i Fredrikstad eller Sarpsborg i konkurranse med lokalavisenes betalte tilbud? Ligger dette innenfor allmennkringkastingsoppdraget til NRK? Alle forstår det vil være vanskelig å finansiere et tilbud basert på abonnement og brukerbetaling i konkurranse med et lisensfinansiert gratisprodukt med tilsvarende innhold rettet mot de samme leserne. Konsekvensen kan være svekket mulighet for andre aktører til å finansiere sin journalistikk og derigjennom et svekket mediemangfold.

Nye vedtekter

A-pressens hovedsynspunkt er derfor at myndighetene og NRKs eier må foreta en tydelig avklaring av rammene for NRKs aktiviteter på medieplattformer. En slik avklaring må ende opp i en revisjon av NRKs vedtekter slik at de oppfyller kravet om en klar offisiell definisjon av allmennkringkastingsoppdraget.

Vi mener at NRKs eier, Kulturdepartementet, som også har det politiske ansvaret for den øvrige mediepolitikken og for å bidra til å sikre ytringsfrihet og mediemangfold forøvrig, bør igangsette et slikt arbeid og invitere aktører i bransjen til å fremme sine synspunkter.

A-pressen vil derfor ikke i denne omgang gå konkret inn på hvilken type tjenester på hvilke plattformer vi mener bryter med allmennkringkastingsoppdraget.

Vi vil her bare peke på følgende problemstillinger som må adresseres i forhold til å avgrense NRKs oppgaver innenfor allmennkringkastingsoppdraget:

- Hvilke medieplattformer omfattes og hva slags innhold skal publiseres?
- Vurdering av tjenester som bygger på en kombinasjon av offentlig informasjon (offentlig finansiert "infrastrukturinformasjon") og NRKs distribusjonskraft og lisensfinansierte infrastruktur. Dette gjelder Yr.no eller annen lignende informasjon, eksempelvis fra Vegvesenet.
- Godkjenningsprosedyrer for nye tjenester.
- Hvilke markeder NRK skal rette sine ulike produkter mot med hvilket innhold på de ulike medieplattformene. Eksempelvis er det stor forskjell på å distribuere Dagsrevyen på Ipad, mens et Ipadtilpasset produkt med lokalt innhold fra Fredrikstadregionen, har helt andre konkurransemessige og markedsmessige aspekter.

NRKs posisjon

NRK har en velfortjent sterk posisjon i det norske mediemarkedet. Det er bred oppslutning, i mediebransjen og samfunnsliv for øvrig, om NRK og at det er en viktig del av mediepolitikken å opprettholde en lisensfinansiert nasjonal allmennkringkaster i Norge. NRK må i et slikt perspektiv selvsagt sikres utviklingsmuligheter også basert på ny teknologi og nye mediekkanaler. Dette stiller også A-pressen seg bak.

Denne brede oppslutningen er svært viktig å ivareta og opprettholde både for NRK og den kommersielle delen av mediebransjen. Men i et svært lite marked som det norske, må man være oppmerksom på og ha forståelse for at NRKs aktiviteter på sikt kan ha uønskede konsekvenser. Spesielt viktig er dette i en situasjon der teknologi, marked og medievaner er under sterk endring og alle mediebedrifter står overfor store omstillings- og transformasjonsutfordringer.

Oppsummering

A-pressens hovedsynspunkt er at NRKs eier, Kulturdepartementet, bør i gangsette en gjennomgang av allmennkringkastingsoppdraget og hva slags aktiviteter/produkter som omfattes av dette med sikte på å etablere en praktiserbar og tydelig definisjon. Denne definisjonen må innarbeides i NRKs vedtekter.

Med vennlig hilsen
for A-pressen AS

Even Nordstrøm
Konsernsjef

Thor Gjermund Eriksen
Konserndirektør